

الگوی توسعه پایدار چگونه شکل می گیرد

ام‌الله‌امینی
استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی

توسعه یک مفهوم چند بعدی است که از جنبه‌های مختلف همچون اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، امنیتی و جغرافیایی قابل بررسی است. این عوامل زمینه ساز توسعه در مفهوم کلی هستند، به‌طور مشخص درباره ایران و از بعد توسعه می‌توان گفت در حال گذر هستیم و رسیدن به توسعه خود مستلزم تحقق شروط و الزاماتی است. از سوی دیگر با بررسی جزئی‌تر مفهوم توسعه رابطه‌ای میان این مفهوم با رشد اقتصادی وجود دارد. رشد یک امر کمی و اقتصادی است که جنبه تولیدی دارد یعنی اگر می‌خواهیم توسعه پیدا کنیم باید رشد تولید را به‌صورت سالانه تجربه کنیم. در حالی که توسعه یک امر کیفی است و مازمانی به توسعه می‌رسیم که رشد تولید قابل قبول داشته باشیم. حال لازمه رسیدن به رشد تولید ارتقای سرمایه گذاری، ظرفیت‌سازی در حوزه سرمایه‌گذاری، افزایش زیرساخت‌ها و سیستم‌های مخابراتی است، البته نباید از امور فرهنگی همسو با توسعه هم غافل باشیم، به‌عنوان مثال فرهنگ کار باید ارتقا یابد هم کار کنند و هم بهره‌وری داشته باشند، بدین معنا که نتیجه کار مثبت باشد یا اینکه مردم در دوره‌ای باید مصرف را کاهش دهند و پس‌انداز کنند؛ مشخصاً در رابطه با اقتصاد ایران می‌توان گفت در حال توسعه است و هنوز توسعه کامل پیدا نکرده است. با این توضیح که موانعی بر سر راه توسعه وجود دارد که اگر رفع شود می‌توان به توسعه رسید؛ یکی از این موانع فقدان برنامه‌ریزی برای توسعه است، همچنین باید فضای کسب و کار را بهبود ببخشیم و تولید کنندگان را یاری کنیم. اما نکته قابل تأمل این است که دولت باید دولت توسعه‌گرا باشد و سیاست‌ها در مسیر تولید و رشد باشد؛ در حالی که هم اکنون سیاست‌های جاری همسو با این گزاره نیست. مصداق این موضوع واردات زیادی است که درگیر آن هستیم در حالی که باید خودمان تولید داشته باشیم، به صنایع بپردازیم ،چراکه در حوزه صنعت پتروشیمی ظرفیت‌های خوبی وجود دارد که باید مکان‌یابی درستی صورت بگیرد و این مقوله درگیر وعده‌های نمایندگان استان‌ها و وعده‌های آنها نشود؛ یکی دیگر از حوزه‌هایی که می‌تواند زمینه توسعه را فراهم کند رشد کشاورزی و اتصال آن به صنعت است و مهم‌تر از همه اینها تغییر سیستم آموزش و پرورش و دانشگاه است، یعنی یادگیری باید به سمت یادگیری ضمنی برود. بدین معنا که علاوه بر آموزش شرایط کار هم فراهم شود.کشورهای توسعه یافته اینگونه عمل می‌کنند.به جد می‌توان گفت اینها پایه‌های توسعه‌اند. علاوه بر اینها ما باید از دامپروری، شیلات و کشاورزی حمایت کنیم تا موضوع تأمین غذا فراهم و سپس امکان صادرات ایجاد شود.

در بحث تکنولوژی باید ه سمت تکنولوژی ایجاد و هم وارد کنیم و سرمایه‌گذاری هیامن را به سمت ارزش افزوده حاصل از نفت ببریم؛ در نهایت هم دانشگاه‌ها باید پیوندشان را با صنعت برقرار کنند. در پایان می‌توان گفت ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در ایران بسیار متعدد و متنوع است ، اما متأسفانه این ظرفیت‌ها به کار گرفته نمی‌شود، در حالی که با اطمینان می‌توان گفت در صورت تحقق الزامات مطرح شده در کمتر از یک سال می‌توان به توسعه رسید.

افزایش بودجه خراسان رضوی از میانگین کشوری بیشتر است

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ که به مجلس شورای اسلامی ارائه شد نسبت به بودجه امسال از افزایش ۴۶ درصدی برخوردار است در حالی که با توجه به شرایط متمایز خراسان رضوی، بودجه سال آینده این استان ۷۰ درصد افزایش دارد.

محمدمباقر نوینخت پنجشنبه شب در ویژه برنامه «اشاره» شبکه سیمای استان، بودجه سال ۱۴۰۰ خراسان رضوی را سه هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان ذکر و بیان کرد: بودجه امسال استان حدود ۲ هزار میلیارد تومان بوده است و افزایش بودجه سال آینده آن با توجه به ظرفیتی که در اختیار دارد، اقدام مطلوبی است.

وی افزود: هرچند در ابتدا مجلس شورای اسلامی نسبت به افزایش منابع مالی در بودجه تردید داشت بویژه گمان کرد که دولت سهم درآمدهای نفتی کشور در بودجه سال ۱۴۰۰ را بیش از آنکه بایسته است، پیش‌بینی کرده اما هر سه مؤلفه در بودجه شامل درآمدهای نفتی، درآمدهای دولت و واگذاری دارایی مالی که انتظار می‌رفت مجلس ارقام مرتبط با این مؤلفه‌ها را کاهش دهد، توسط مجلس افزایش یافت.

رئیس سازمان برنامه و بودجه ادامه داد: رفتار مجلس شورای اسلامی نشان داد که حداقل ارقام مربوط به این سه مؤلفه را پذیرفته و بیشتر از آن را هم جایز دانسته است لذا افزایش ۷۰ درصدی بودجه خراسان رضوی نیز مورد تأیید کمیسیون تلفیق مجلس قرار گرفت که امید است با این ارقام در بودجه سال آینده بتوان تحولات فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در کشور ایجاد کرد. وی با بیان اینکه کشور در یک محاصره کامل اقتصادی قرار دارد گفت: با این حال دولت باوجود همه تنگناهای اجاره‌ننداد دشمن احساس کند کار نظام جمهوری اسلامی را تمام کرده است، دشمن وقیحانه و متوهمانه فکری می‌کرد که ملت ایران تابستان داغی را در پیش خواهد داشت و ۴۰ سالگی انقلاب را نخواهد دید. نوینخت افزود: دولت تلاش کرد چرخ توسعه را بچرخاند و نسبت به افزایش حقوق و مسائلی که در این راستا بود، اقدام کند و اجازه ندهد دشمن بتواند حلقه محاصره ایران را تنگتر کند و همه را به ستوه آورد. وی ادامه داد: ما شاهد بودجه ۱۰۹ میلیارد دلاری در ایران بوده‌ایم اما امروز باید کشور را با بودجه کمتر از ۹ میلیارد دلار اداره کنیم لذا به اندازه ۱۰۹ میلیارد دلار نمی‌توانیم به مردم خدمت‌رسانی داشته باشیم اما آینده این کشور روشن است.

رئیس سازمان برنامه و بودجه با گرایش از مسئولان اجرایی خراسان رضوی در به تأخیر افتادن ساخت واحدهای مسکونی حاشیه شهر مشهد از آنان خواست با همکاری بنیاد مسکن انقلاب اسلامی هر چه سریعتر نسبت به تأمین زمین و ساخت ۲ هزار واحد مسکونی ویژه اقشار کم درآمد در حاشیه مشهد اقدام کنند. وی درباره بودجه زیارت خراسان رضوی افزود: به سبب وجود مضجع شریف ثامن الحجج حضرت علی بن موسی الرضا(ع) در مشهد و هزینه مضامفی که برای خدمت‌رسانی مطلوب به زائران برای این استان ایجاد می‌شود، قرار بود اعتباراتی در قالب بودجه زیارت به این استان اختصاص یابد اما نمایندگان مجلس خواهان اعتباراتی برای شهرهایی که دارای اماکن مذهبی بودند، از محل بودجه زیارت شدند لذا این مطالبه تأمین اعتبارات بخش زیارت برای خراسان رضوی را دشوار کرد. رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به تلاش نمایندگان خراسان رضوی در مجلس شورای اسلامی برای احیای بودجه زیارت استان ادامه داد: در بودجه سال ۱۴۰۰ چه ردیف ویژه برای اعتبارات بخش زیارت خراسان رضوی باشد و چه نباشد، دولت اعتبارات ویژه این بخش را برای مشهد در نظر خواهد گرفت.نوینخت همچنین باتأکید بر افزایش کادر درمان بویژه پرستاران گفت: با اینکه مجوز استخدام دولتی بسیار محدود است اما در بودجه سال ۱۴۰۰ دولت اعتبارات لازم برای استخدام ۵۳ هزار نفر، افزایش حقوق فوق العاده و کارانه معوق پرستاران در کادر جدید درمان را در نظر گرفت که طوری که بودجه وزارت بهداشت ۲۰۳ برابر نسبت به بودجه امسال این وزارتخانه افزایش یافت،/ ایرنا

▪ شنبه ۴ بهمن ۱۳۹۹
▪ سال بیست و هفتم
▪ شماره ۷۵۴۸

با افتتاح ابرپروژه پالایشی گاز بید بلند خلیج فارس و خاموش شدن مشعل‌ها تا ۱۴۰۱

دیگر گازی بی جهت نمی سوزد

رئیس جمهوری: بخشی از قدرت ملی ایران در سایه قدرت انرژی به دست آمده است

گروه اقتصادی- صنعت نفت دو روز پرکار را پشت سر گذاشت. پنجشنبه، یعنی یک روز پیش از شروع به کار بیست و پنجمین نمایشگاه نفت، پروژه‌ای را افتتاح کرد که به واسطه‌اش، رؤیای ۱۱۰ساله ایران به واقعیت پیوست و روز گذشته نیز صنعتگران با وجود شرایط خاص دوران بیماری کرونا دور هم جمع شدند تا از آخرین وضعیت تولید داخل خبر دهند و در میان خودشان نیز بار دیگر بر لزوم ارتقای توان داخلی تأکید کنند.

اما ابرپروژه‌ای که در چهل و دومین پنجشنبه افتتاح‌های ملی بهره‌برداری شد پالایشگاه گاز بیدبلند خلیج فارس بود. این پالایشگاه یکی از بزرگ‌ترین پالایشگاه‌های گازی خاورمیانه است

روزپنجشنبه، درمراسم بهره‌برداری ازاین طرح بزرگ ملی که به دستور رئیس جمهوری انجام شد حجم سرمایه‌گذاری پروژه ۲۰۲ میلیارد دلار اعلام و درآمد حاصل از آن سالی ۷۰۰ میلیون دلار تخمین زده شد. ۷۰۰ میلیون دلاری که بیش از این می‌سوخ‌ت ودودی در گلو‌ی مردم مناطق نفتی بود. اما به واسطه ۲ سال برجام و اهتمامی که در ۳ سال اخیر برای اجرای این طرح شد، حالا به سرمایه ملی تبدیل می‌شود. ظرفیت پالایشی طرح پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس معادل ۲ فاز پارس جنوبی - بیش از ۵۶ میلیون مترمکعب- است و تحول عظیمی را در کاهش آلندگیهای زیست‌محیطی خوزستان و توسعه صنعت پتروشیمی بویژه در منطقه گچساران رقم می‌زند.

این طرح در دهه ۸۰ شروع شد، اما تا دولت یازدهم تنها ۱۸ درصد پیشرفت داشت و مهم‌تر آنکه این ابرپروژه تنها طرحی نبود که دولت یازدهم و دوازدهم برای ارتقای محیط زیست مناطق نفتی اجرایی کرد. بخشی از طرح آمک در سال‌های اخیر به بهره‌برداری رسید و حالا دو پروژه آن جی ال ۲۳۰۰ و آن جی ال ۳۱۰۰ در حال اجراست و در پایان ۱۴۰۱ تمام مشعل‌ها را خاموش می‌کند؛ این یعنی هوای پاک برای ساکنان مناطق نفت‌خیز و تأمین خوراک برای پتروشیمی‌ها و هدیه‌ای که این دولت برای محیط زیست کشور، صنعت نفت ایران و درآمد ملی به یادگار می‌گذارد. هدیه‌ای که به گفته رئیس جمهوری و وزیر نفت، برای دشمنان و تحریم‌کنندگان خوشایند نیست.

رئیس جمهوری در آیین بهره‌برداری از پالایشگاه گازی بیدبلند خلیج فارس، آن را که در سخت‌ترین شرایط کشور ساخته شده، از عظیم‌ترین پروژه‌ها در سطح منطقه و خاورمیانه دانست و در ابتدای سخنان خود تصریح کرد: این پروژه بزرگ در روزی افتتاح می‌شود که آنها که با قلدری مدعی بودند ایران را به زمین خواهند زد، با ذلت و سرافکندگی سرنگون شدند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری، حسن روحانی ادامه داد: کارهای آنهایی که علیه ملت ما توطنه و برنامه‌ریزی کرده بودند در روزهای پایانی عمر منخوس‌شان برای همه جهان و ملت‌ها و خود ملت امریکا نیز روشن شد و همگان دیدند که اینها چقدر فرستادند کنگره را به توپ بستند. اینها از آغاز کارشان به همین صورت بودند منتها در پایان برای همه آشکار شد که این تروریست‌ها چه جنایتی بر مردم امریکا و مردم جهان روا داشتند.

■ **نفت برجام در بیدبلند خلیج فارس**

رئیس جمهوری با تأکید بر اینکه پالایشگاه گاز بیدبلند خلیج فارس در خاورمیانه بی نظیر است، به تبیین اهمیت سیاست خارجی، بانک‌ها، فناوری، جهاد و تلاش جوان‌ها و مهندسین کشور، در به ثمر رسیدن چنین ابرپروژه‌هایی پرداخت.

روحانی بویژه بر رابطه سیاست خارجی و اقتصاد اشاره کرد و گفت: اگر سیاست خارجی نبود و اگر برجام در ۹۴ به ثمر نرسیده بود، پولی نبود. برای این پروژه ۲ میلیارد دلار از صندوق گرفتیم و این پول صندوق برای سال ۹۴ تا ۹۶ بود که برای ما زمینه و منابع را آماده کرد و توانستیم طرح‌های عظیم و بزرگ را به ثمر برسانیم. بسیاری از قطعات و کامیونت‌های مورد نیاز در این پالایشگاه‌های بزرگ را می‌بایست می‌خریدیم و می‌آوردیم. وی ادامه داد: در این زمینه خیلی نمی‌خواهم توضیح دهم ولی می‌خواهم آنهایی که بدزبان هستند و شاید مطلع نباشند؛ بدانند که سیاست خارجی و دیپلماسی چقدر می‌تواند در اقتصاد و تولید و در جهش تولید نقش داشته باشد.

روحانی به سهم دولت از درآمدهای نفتی و سهم صندوق توسعه ملی از صادرات نفت پرداخت و توضیح داد: برخی فکر می‌کنند همه پول فروش نفت در اختیار دولت است. درحالی‌که ۳۸ درصد درآمدهای نفتی به صندوق توسعه واریز می‌شود و ۱۴٫۵ درصد آن نیز برای توسعه و اداره نفت در اختیار خود شرکت ملی نفت است و امیدواریم سال آینده همان‌طور که پیش‌بینی کرده‌ایم، روزانه ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه نفت بفروشیم و درآمد حاصل از آن بتوانیم طرح‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای بیشتری را تکمیل و افتتاح کنیم.

مهندسی مورد نیاز صنعت نفت، اظهار کرد: این شرکت‌ها محرک و مولد تقاضا هستند. مهم‌ترین عاملی که صنعت و شاخه‌های مختلف تولید داخلی نفت و کالاهای و تجهیزات مورد نیاز را فعال می‌کند، تقاضاست. این شرکت‌ها می‌توانند مولد دهه‌ها هزار میلیارد کالا و خدمات در شاخه‌های مختلفی که شما کار می‌کنید باشید، هم می‌توانند تأمین مالی کنند و هم این پروژه‌ها را می‌توانند بگیرند و میان پیمانکاران تقسیم کنند و نظارت و مدیریت کلان در اجرا دارند و بارگشت پولشان نیز تا حدودی تضمین شده است. این شرکت‌ها به معنای واقعی از دانش‌بنیان‌ها هستند، زیرا دانش‌بنیان‌ها شرکتی است که تکیه اصلی آن بر دانش فنی و توانایی مدیریتی و راهبری است.

■ **انتکارب‌ری حمایت از دانش‌بنیان‌ها** وزیر نفت می‌گوید«بیش از یک سال است که از دانش‌بنیان‌ها حمایت و این روند را دنبال می‌کنیم و امروز بخشی از ثمره آن واضح و نقشه راه آن خیلی مشخص تدوین می‌شود. نشانه آن ایجاد پارک فناوری نفت و گاز ری در زمینی به وسعت ۲۵ هکتار در نزدیک پالایشگاه تهران است و همه کارهایش انجام و تصویب شده و رئیس آن هم تعیین شده و فعال است».

وزیر نفت با اشاره به اینکه با ایجاد این پارک، ارتباط و بایی جدید و دوطرفه با دانش‌بنیان‌ها از جمله استارت‌اپ‌ها باز می‌شود، تصریح

http://irannewspaper.ir
editorial@irannewspaper.ir

ایران اقتصادی

رئیس جمهوری در ادامه از استان خوزستان به عنوان یکی از استان‌های مهم کشور از نظر منابع نفت و گاز و همچنین از نظر کشاورزی نام برد و افزود: امروز مردم خوب این استان شاهد افتتاح یک طرح بسیار بزرگ و مهم پالایشگاهی هستند که ۳۰۴ میلیارد دلار برای آن هزینه شده و طرحی است که برای محیط زیست منطقه بسیار مهم است. در این دولت کارهای محیط زیستی یکی از اقدامات بزرگی است که انجام گرفت. گازهای فلر و مشعل‌ها که فضا را آلوده می‌کردند، جمع می‌شوند و در این پالایشگاه می‌آید و در پتروشیمی‌ها و سایر بخش‌ها، مصرف می‌شود. این کار بزرگ اکنون به انجام رسید که از همه کارگران و مهندسان و مدیران بسیار متشکرم.

■ **قدرت ملی در سایه قدرت انرژی**

«بخشی از قدرت ملی ما در سایه قدرت انرژی و جایگاهی که در این عرصه داریم، به دست آمده است.» روحانی با بیان این مطلب گفت: ایران از نظر منابع انرژی جایگاه ویژه و مهم در منطقه دارد و با در اختیار داشتن ۳۲ هزار میلیارد متر مکعب گاز، بزرگترین منبع گازی جهان است و از لحاظ منابع گاز در سطح جهان مقام اول را داراست.

رئیس جمهوری با اشاره به اینکه امروز در دولت دوازدهم، برای اولین بار تاریخ ایران شاهد تولید روزانه یک میلیارد مترمکعب گاز است، افزود: متأسفانه با این همه گازی که تولید می‌کنیم باز هم در زمستان مشکل داریم و ضروری است که مصرف خود را مدیریت و آن تأکید دارند.

نوآوری و در پارک ری، امکانات لازم داریم و دعوت می‌کنیم شرکت‌های دانش‌بنیان در این پارک فناوری نفت و گاز ری مستقر شوند. وی افزود: بیش از ۲۰۰ موضوع فناورانه از کالا و خدمات در بخش بالادستی نفت برای واگذاری به شرکت‌های دانش‌بنیان تعریف و مشخص شده است.

■ **بهره‌مندی از ظرفیت دانش‌بنیان‌ها در دو طرح مهم** وزیر نفت با تأکید بر ضرورت بهره‌مندی از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان و شتاب‌دهنده‌ها در صنعت نفت گفت: به این منظور، برای استفاده از این ظرفیت در دو طرح مهم برنامه‌ریزی کرده‌ایم. یکی طرح احیای چاه‌های کم بازده است که برای آن ۵۰۰ میلیون دلار اعتبار پیش‌بینی شده و دیگری بحث بهینه‌سازی مصرف سوخت که شتاب‌دهنده‌ها در این زمینه هم می‌توانند

کنیم. روحانی با اشاره به جایگاه ویژه ایران در زمینه نفت و گاز، گفت: دنیا نیازمند به نفت و گاز ایران است و یکی از منشا‌های قدرت ملی همین مسأله انرژی است و ما می‌توانیم‌هاب منطقه در تولید و صادرات برق، گاز باشیم. رئیس جمهوری ادامه داد: در زمینه استحصال و پالایش گاز کار بزرگی را انجام می‌دهیم اما در زمینه صادرات گاز عقب هستیم و باید جزو ۵ کشور اول در صادرات گاز باشیم و علاوه بر غرب در جنوب و شرق هم گاز صادر کنیم و این یکی از کارهای مهمی است که از حالا باید برای سال‌های آینده و دولت‌های بعدی برنامه‌ریزی کنیم.

■ **ایران جزو ابرپروژه‌سازهای جهان**

رئیس جمهوری می‌گوید، ایران جزو کشورهایی است که ابرپروژه‌های بزرگ را در نفت، گاز، پتروشیمی، برق، پالایشگاه‌ها، کشاورزی، سدسازی و نیروگاه‌سازی توسط فرزندان خود انجام می‌دهد.

وی با اشاره به بزرگ‌ترین پالایشگاه‌های گازی خاورمیانه، یعنی بیدبلند خلیج فارس بیان کرد: برتری ایران تنها در این زمینه نیست.

حالا در شرایط شیوع کرونا، همه تجهیزات بیمارستانی مورد نیاز کشور را شرکت‌های دانش‌بنیان خودمان درست می‌کنند و ۹۴ درصد داروی مورد نیاز کشور در داخل تولید می‌شود که افتخار آمیز است.

رئیس جمهوری اما به نقش مهم بانک‌ها در حمایت و تأمین اعتبار اجرایی پروژه‌های بزرگ توسعه‌ای در کشور اشاره کرد و گفت: امروز

نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشند. وی به برنامه تضمین خرید از محل صندوق پژوهش و فناوری نفت هم به‌عنوان دیگر برنامه برای حمایت از سازندگان ایرانی اشاره کرد و افزود: اتفاق مهم دیگری که افتاده، صدور گواهی کیفیت برای نخستین بار توسط یک مرجع ایرانی تأیید شده از سوی سازمان استاندارد است.

وزیر نفت با تأکید بر اهمیت مباحث بهینه‌سازی مصرف انرژی، محیط زیست و حمایت از ساخت داخل با تمرکز بر کالاهای اساسی مورد نیاز صنعت نفت، گفت: در همین زمینه ساخت فناورانه تجهیزات راهبردی و اولویت‌دار صنعت نفت را در ۱۰ طرح احیای چاه‌های کم بازده است که برای بسیار خوب پیش رفته و در بخش‌هایی هنوز کارهای زیادی باقی مانده است.

زنگنه یکی از دستاوردهای اصلی اجرای